

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій Жильцов
« 01 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філологічні студії: Загальне мовознавство для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми: 035.051.01 Мова і література (іспанська)
освітньої програми: 035.052.02 Мова і література (італійська)
освітньої програми: 035.055.03 Мова і література (французька)

Київ – 2021-2022

Розробники:

Буніатова Ізабелла Рафаїлівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології;

Говоруш Надія Володимирівна - викладач кафедри германської філології.

Викладачі:

Буніатова Ізабелла Рафаїлівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від "28" серпня 2020р. № 1

Завідувач кафедри _____ *ABK* _____ (А.В. Гайдан)

Робочу програму погоджено з гарантами освітніх (професійних/наукових) програм (керівниками проєктної групи):

035.05.01 Мова і література (іспанська); 035.05.02 Мова і література (італійська); другою (магістерського) рівня вищої освіти.

01.09.2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проєктної групи)

Міхаїл
(підпис)

Р.К. Махвешвілі

035.05.03 Мова і література (французька); другою (магістерського) рівня вищої освіти.

01.09.2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проєктної групи)

Харченко
(підпис)

Т.Г. Харченко

Робочу програму перевірено

01.09.2021 р.

Заступник директора інституту Філології з науково-методичної та навчальної роботи

Залць
(підпис)

Л.І. Залць

Продовжено на:

на 2021/2022 н.р. _____ *ABK* _____ *А.В. Гайдан* _____ і « 26 » 08 2021 р., протокол № 1 _____ (підпис) _____ (ПІБ)

на 20 /20 н.р. _____ (_____) « » 20 р., протокол № _____ (підпис) _____ (ПІБ)

на 20 /20 н.р. _____ (_____) « » 20 р., протокол № _____ (підпис) _____ (ПІБ)

на 20 /20 н.р. _____ (_____) « » 20 р., протокол № _____ (підпис) _____ (ПІБ)

«Філологічні студії»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська/ українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	4	-
Семестр	9	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	80	
Форма семестрового контролю	Залік	
Змістовний модуль «Загальне мовознавство»		
Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	5	-
Семестр	9	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-
Аудиторні	16	-
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	40	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – ознайомлення зі змістом та головними напрямками мовознавства з огляду на сучасний поліпарадигмальний простір лінгвістичного знання. Виклад матеріалу зосереджено довкола як традиційних дисциплін, поняттєво-категорійний апарат яких є усталеним, так і довкола нових парадигм, зокрема лінгвометодології, генеративної і

когнітивної лінгвістики, лінгвосеміотики.

Завдання дисципліни – ознайомити студентів з історією становлення, основними засадами, досягненнями, зміною проблемних областей та динамікою становлення мовознавства як науки, загальними законами розвитку та функціонування мови, методами дослідження мов; схарактеризувати процедурний апарат основних галузей мовознавства, здійснити аналіз ключових проблем, спірних питань, що має суттєво поглибити загальну лінгвістичну підготовку словесника.

Предмет дисципліни – мова як засіб спілкування, проблема сутності мови, її функцій, структури і розвитку.

Взаємозв'язок дисципліни з іншими дисциплінами навчального плану. Курс «Філологічні студії: Загальне мовознавство» є невід'ємним складником гуманітарного циклу на ряду з історією англійської мови, германськими мовами, філософією та ін.

Курс передбачає формування у студентів наступних *компетентностей*.

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність вільно орієнтуватися в різних та лінгвістичних напрямках і школах.

- Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Мовленнєва: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками японської мови на рівні С1; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції
- Комунікативна: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову японською мовою з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння базовими знаннями для перекладацького супроводу.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

- Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації
- Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
- Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
- Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
- Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів залежно від обраної спеціалізації.
- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
- Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
- Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

- Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ: ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1. Модуль 1. Мова як системно-структурне утворення.							
1.	Предмет і методи мовознавства. Системність як найважливіша характеристика мови. Мова як система систем. Структура системи як сукупність внутрішньо системних зв'язків.	14	4	2	2	10	
2.	Мова як система знаків. Типологія мовних знаків. Три основних аспекти знака. Семіотика: об'єкт та предмет дослідження. Парадигматичні та синагматичні відношення між мовними одиницями.	14	4	2	2	10	
	<i>Разом за 1 модуль</i>	30	8	4	4	20	2
Модуль 2. Становлення мовознавства як науки: наукової парадигми, лінгвістичні студії							
3.	Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства.	9	4	2	2	10	
4.	Типологічне мовознавство. Завдання і цілі лінгвотипології. Типи мовних універсалій. Типологічна класифікація мов.	10	4	2	2	10	
	<i>Разом за 3 модуль</i>	30	8	4	4	20	2
	<i>Разом за курс</i>	60	16	8	8	40	2

5. ПРОГРАМА

Модуль 1. Мова як системно-структурне утворення.

Тема 1. Предмет і метод мовознавства Мова як система систем (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Мовознавство (лінгвістика) – це наука, що вивчає мови і людську мову взагалі. Як будь-яка наука, мовознавство виникло у зв'язку з практичними потребами, але поступово розвинулося в складну і розгалужену систему дисциплін як теоретичного, так і прикладного характеру. У середині теоретичного мовознавства умовно розрізняють приватне і загальне мовознавство.
2. Часткове мовознавство займається окремою мовою (українською англійською та ін.) або групою споріднених мов (скажімо, слов'янськими мовами). Воно може бути синхронним, яке описує факти мови в якийсь момент її історії (найчастіше факти сучасної мови), або діахронним (історичним), коли простежується розвиток мови протягом визначеного відрізка часу. Синхронний (двн.-гр. *syn* 'разом з' і *chronos* 'час') означає 'перебуває в одній часовій площині'; діахронний (від *dia* 'через, крізь' і *chronos*) – 'відноситься до змін у часі'.
3. Спільними особливостями людської мови займається загальне мовознавство. Воно досліджує сутність і природу мови, проблему її походження, загальні закони її розвитку та функціонування, розробляє методи дослідження мов. У межах загального мовознавства виділяють типологічне мовознавство, яке передбачає зіставлення як споріднених, так і неспоріднених мов з метою виявлення загальних закономірностей мови. Загальне і, зокрема, типологічне мовознавство виявляє і формулює мовні універсали, властиві для всіх мов світу (абсолютні універсали) або для значної більшості мов (статистичні універсали). Абсолютними універсалиями є, наприклад, такі твердження: 1) в усіх мовах існують приголосні і голосні звуки; 2) у всіх мовах є імена власні; 3) в усіх мовах є категорія модальності та ін. Приклад статистичної універсалиї: майже в усіх мовах в займенниках розрізняють не менше двох чисел (винятки: давня і сучасна яванська). Одним з важливих завдань загального мовознавства є наукове визначення понять, якими користується мовознавство, – таких, наприклад, як згадані вище «голосний» і «приголосний», «власна назва» та ін.
4. Прикладне мовознавство також вирішує завдання, що належать одній мови, і завдання, принципово застосовані до матеріалу будь-якої мови: створення і вдосконалення письма; навчання письму, читанню,

культура мовлення; створення систем автоматичного перекладу, автоматичного пошуку, анотування і реферування інформації, створення систем, що забезпечують спілкування людини з машиною природною мовою.

5. Мова як винятково складне утворення визначають з різних точок зору залежно від того, яка сторона або сторони мови виділяються. Дефініції мови: а) з точки зору її функцій; б) її ладу; в) як засіб формування, вираження і думки; г) як система знаків; д) із соціальної точки зору; е) з точки зору теорії інформації.
6. Системність як найважливіша характеристика мови. Термін «системний». Система як цілісний об'єкт, що складається з елементів, які перебувають у взаємних відношеннях. Дискретність як найважливіша властивість системи.
7. Матеріальні та ідеальні системи. Первинні і вторинні матеріальні системи. Прості і складні системи. Мова як вторинна або семіотична система.
8. Структура системи як сукупність внутрішньо системних зв'язків.
9. Система як деякий об'єкт, що включає в себе елементи та їхні зв'язки, структура як сукупність внутрішньо системних зв'язків або як внутрішня організацію, упорядкованість об'єкта.
10. Мова як надскладна система становить систему систем, а також набір шаблонів і кліше, за якими у мовленні створюються конкретні мовленнєві утворення (речення), що містять інформацію.

Тема 2. Мова як система знаків (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Поняття мовного знаку. Дефініція. Предмет, цілі та завдання лінгвсеміотики. Знак, дефініція, будова, властивості (Ф. де Соссюр, Ч.С. Пірс, Ч. Огден, А. Річардс). Приклади семіотичних систем. Семіотичні ідеї Платона.
2. Типологія мовних знаків за Ч.С. Пірсом. Знаки-копії (ікони), індекси, символи. Характер зв'язку між сигніфікатом і сигніфікантом у кожного з трьох типів знаку. Класи мовних іконічних знаків у лексиці, синтаксисі і морфології. Іконічні знаки у мистецтвах, графіці і штучних семіотиках.
3. «Основи теорії знаків» логіка, філософа Чарльза Вільяма Моріса (Чикаго, 1938). Три основних аспекти знака (функції або виміри семіозису: (1) син

- тактика; (2) семантика; (3) прагматика. Три розділи семіотики (об'єкт, предмет дослідження).
4. Семіотичні ідеї Романа Якобсона (1896-1982). Межі знака. Положення семіотики у колі наук. Структура комунікативного акта. Універсальність опозиції «метафора – метонімія» у мові, у роботі мозку, мистецтвах. Природа подібності між генетичним кодом людини і її мовою.
 5. Між мовними одиницями одного рівня (словом і словом, морфемою і морфемой, фонемой і фонемой) існують відношення двох видів - парадигматичні і синтагматичні (див. Ф. де Соссюр).
 6. Парадигматичні відношення – відношення взаємного протиставлення в системі мови між одиницями одного рівня, так чи інакше пов'язаними за змістом. Поняття парадигми. Навести приклади лексичних і граматичних парадигматичних рядів.
 7. Синтагматичні відношення – це відношення, в які вступають одиниці одного рівня, поєднуючись один з одним в процесі мовлення або у складі одиниць вищого рівня.
 8. Походження термінів парадигма, парадигматичний, синтагма, синтагматичний.

Модуль 2. Становлення загального мовознавства як науки: наукової парадигми, лінгвістичні студії

Тема 1. Порівняльно-історичне або генетичне мовознавство і генеалогічна класифікація мов (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства: принцип історизму, аналогії (перша і друга генерація компаративістів).
2. Синхронія і діахронія (Ф. де Соссюр).
3. Теорія мовних змін: варіативність як основна рушійна сила мовних змін: парадокс Соссюра.
4. Порівняння як основний інструмент дослідження
5. Методика сучасної компаративістики або порівняльно-історичний метод як *сукупність методів і конкретних прийомів* вивчення історії споріднених мов, які генетично походять від єдиної прамови або мови-основи: (генетичне ототожнення фактів, напр. англ. stool – лит. stālas укр. стіл; ісл. hrósa «слава»; укр., рос. краса та ін.; реконструкція праформ; хронологізація і локалізація мовних явищ; генетичне згрупування мов).
6. Реконструкція праформи при порівняльно-історичному аналізі мов (зіставлення кореневих, і афіксальних елементів слів, а також даних писемних пам'яток мертвих мов з даними живих мов і діалектів;

порівняння за принципом «кіл, що розсуваються», тобто від зіставлення близько споріднених груп і сімей (українську з російською і білоруською; східнослов'янські – з іншими групами слов'янських, слов'янські з балтійськими, балто-слов'янські – з іншими індоєвропейськими; відокремлювати запозичення).

7. Порівняльно-історичне мовознавство у ХХІ ст.

8. Індоєвропейська сім'я мов.

Тема 2. Типологічне мовознавство (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Типологія як один із двох основних аспектів вивчення мови поряд із порівняльно-історичним аспектом, від якого вона відрізняється онтологічно (по сутнісним характеристикам предмета дослідження) і епістемологічно (за сукупністю принципів і прийомів дослідження).

2. Завдання, цілі лінгвотипології. Поняття мовної універсалії. Типи мовних універсалій. Поняття ізоморфізму та алломорфізму.

3. Поняття мовного типу. Типологічна класифікація мов за В. фон Гумбольдтом.

4. Ареальна типологія, генетична типологія, порівняльна типологія.

5. Типологічна класифікація мов за Дж. Грінбергом.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			59		59
Максимальна кількість балів - 118					
Розрахунок коефіцієнта: $118/100 = 1,18$					

6.2. Завдання для самостійної роботи

1. Лінгвометодологія: цілі, завдання, напрями розвитку.
2. Поняття наукової революції. Наукові революції в лінгвістиці і передумови їх звершення.
3. Історія становлення структурної лінгвістики.
4. Структурна лінгвістика: завдання, основні напрями дослідження.
5. Структурна лінгвістика. Методи й прийоми аналізу.
6. Американський дескриптивізм: цілі, завдання, основні напрями.
7. Лінгвістична концепція Л. Блумфільда.
8. Лінгвістична концепція З. Херріса.
9. Лінгвістична концепція Ч. Хоккета.
10. Європейський структуралізм і І. О. Бодуен де Куртене.
11. Учення І. О. Бодуен де Куртене про фонему.
12. Празький лінгвістичний гурток і вплив його ідей на сучасне мовознавство.
13. Учення Празького лінгвістичного гуртка і сучасна функціональна лінгвістика.

14. Учення Празького лінгвістичного гуртка про типологію.
15. Учення Празького лінгвістичного гуртка про фонему: «Основи фонології» Н.С. Трубецького.
16. Учення Празького лінгвістичного гуртка про актуальне членування речення.
17. Принципи характерології В. Матезіуса.
18. Копенгагенська лінгвістична школа: принципи і параметри дослідження мови.
19. Глосематика як особливий напрям структуралізму.
20. Історія становлення та етапи розвитку глосематики.
21. Лінгвістична концепція Л. Єльмслева.
22. Основні принципи опису мови у глосематиці.
23. Історія становлення генеративізму. Наступність ідей Л. Блумфільда та З. Херріса.
24. Американська лінгвістика ХХ ст.: основні рольові теоретичні моделі.
25. Хомськiанська революція: передумови звершення.
26. Лінгвістична концепція Н. Хомського: еволюція ідей.
27. Філософська концепція Н. Хомського.
28. Філософські та лінгвістичні витоки генеративізму: «Картезіанська лінгвістика» Н. Хомського.
29. Еволюція понять глибинної та поверхневої структур у генеративній граматиці.
30. Теорія речення за Н. Хомським (стандартна теорія).
31. Створення універсальної граматики. До історії питання.
32. Аналіз структури речення за принципами генеративної граматики.
33. Теорія керування та зв'язування: принципи і методи дослідження.
34. Аргументна структура речення: теорія керування та зв'язування vs. традиційна теорія речення.
35. Фразова структура речення: поняття клаузи і конститuenta.
36. Основні правила породження речення.
37. Поняття трансформації: види.
38. Програма мінімалізму: Цілі і завдання.
39. Модель принципів і параметрів у програмі мінімалізму.
40. Лінгвокогнітологія: предмет, об'єкт, основні напрями.
41. Історія становлення лінгвокогнітології.
42. Завдання та головні напрями у сучасній концептології.
43. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці.
44. Методика лінгвокогнітивного аналізу: процедурний апарат.
45. Проблема концепту у сучасній лінгвістиці.
46. Принципи і проблеми когнітивної семантики.
47. Концептуальної картини світу: етнічний та мовний складники.
48. Методика концептуального аналізу.
49. Концептуальний аналіз в Україні та за її межами у ХХ – на початку ХХІ ст.
50. Лінгвосеміотика: витоки (Ф де Соссюр і його вчення про семіологію).

51. Історія становлення лінгвосеміотики.
52. Лінгвістична концепція Ч. Пірса.
53. Лінгвістична концепція Ч. Моріса.
54. Лінгвосеміотика: предмет, цілі, завдання.
55. Типологія мовного знаку (Ч. Пірс, Ч. Морріс).
56. Лінгвосеміотичні студії в Україні та за її межами у ХХ – на початку ХХІ ст.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Правильність та повнота відповіді.	3 балів
2.	Дослідницьких характер роботи. Самостійність висновків.	2 бали
Разом		5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у письмовій формі і складається з 3х питань, 2х теоретичних і 1го практичного. Максимальна кількість балів за теоретичне питання – 10 балів, за практичне – 5 балів. Навчальним планом передбачено 4 модульних контролі на денній формі навчання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення семестрового контролю – залік, студенти отримують залікову оцінку відповідно балам, набраним за різні види аудиторної та самостійної роботи, з урахуванням рейтингового коефіцієнту.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ: ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

Разом: 60 год.: лекції – 8 год., практичні заняття – 8 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Мова як системно-структурне утворення.		Становлення мовознавства як науки	
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4
Присутність на лекціях	1	1	1	1
Присутність на практичних заняттях	1	1	1	1
Бали за роботу на практичних заняттях	10	10	10	10
Виконання самостійної роботи	5	5	5	5

Проміжний контроль		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)
Кількість балів за модулі	59 балів		59 балів	
Кількість балів за семестр	118 балів			
Підсумковий контроль	Залік (ПМК)			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна навчальна література

1. Вступ до мовознавства: навчальний посібник / [За ред. І.О. Голубовської]. – К.: ВПЦ Київський університет, 2007. – Ч.1. – 99 с.
2. Вступ до мовознавства: навчальний посібник / [За ред. І.О. Голубовської]. – К.: ВПЦ Київський університет, 2010. – Ч.2. – 223 с.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / Михайло Петрович Кочерган. – К.: Видавничий центр Академія, 2006. – 464 с.

Додаткова навчальна література

1. Кун Т. Структура научних революцій
http://royallib.com/book/tomas_kun/struktura_nauchnih_revolyuitsiy.html
2. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. Ярцева В.Н.]. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 672с.
3. Мечковская Н.Б. Общее языкознание : Структурная и социальная типология языков / Нина Борисовна Мечковская. – Мн. : Амалфея, 2000. – 368 с.
4. Общее языкознание / Н.Б. Мечковская и др. [Под. общ. ред. А.Е. Супруна]. – Мн.: Высшая школа, 1983. – 456 с.
5. Платон. Кратил <http://www.nsu.ru/classics/bibliotheca/plato01/kрати.htm>
6. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2006. – 716 с.

7. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд) / Олена Олександрівна Селіванова. – К.: Фитосоціоцентр, 1999. – 148 с.
8. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / Станіслав Володимирович Семчинський. – К.: ОКО, 1996. – 416 с.
9. Соссюр Ф. де Курс загальної лінгвістики. – К., 1998.